

van art. 1^a v. h. wetsontwerp, alsook in die bedrijven waar de nachtarbeid is toegelaten, worde gesteld op 8 uur. In de in § 6. van hetzelfde art. bedoelde bedrijven worde de werkdag bepaald op 10 uur, na 5 jaren te verkorten op 9, na weer 5 jaren op 8 uur.

d. De strafbepalingen in art. 30 vervat, worden verscherpt.

e. Het toezicht op de uitvoering der wet hebbe plaats door arbeids-inspecteurs, door de werklieden gekozen.

Het Kongres besluit ook deze resolutie te stellen in handen van de sociaaldemokratische afgevaardigden ter Tweede Kamer.

G. v. BAKEL.

T. D. VRIES.

G. KERKHOF.

JOH. DE BRUIN.

W. H. VLIEGEN, *rapp.*

Vliegen is tot inleider van deze onderwerpen benoemd. Hij wijst er op, dat de resoluties zijn ondertekend door arbeiders uit verschillende vakken, en ziet wegens het gebrek aan tijd van zijn inleiding af.

Van Kol heeft bezwaar tegen al. e van de resolutie over de Ongevallenwet. De wachttijd van 3 weken is gesteld om misleiding te voorkomen en om de verzekeringspremie niet te hoog te doen worden. Spr. zal zijn stem daarover laten afhangen van de toezeggingen die de regeering doet voor een ziekteverzekering. Al. f zou uitloopen op benadeeling van de gehuwde arbeiders. De Voorzitter (Vliegen) antwoordt, dat de resolutie niet is een bindend mandaat. Alleen ten opzichte van de uitsluiting van landarbeiders, zeelieden enz., uit de wet meent spr. dat geen verschil van inzicht mag bestaan, daartegen moeten onze afgevaardigden met kracht en klem opkomen.

De beide resoluties worden aangenomen.

Hiermede wordt ook beschouwd te zijn afgehandeld

Punt 39. (Afd. Oenkerk e.o.) Het Kongres drage den S. D. kamerleden op sterk te agiteeren voor Staatstoezicht op den arbeidsduur in de boterfabrieken.

Aan de orde zijn thans verschillende voorstellen, betrekking hebbende op de kandidaatstelling. Zij worden met het oog op den tijd afgevoerd van de agenda.

De Voorzitter zegt, dat het niet kwaad is, dat deze voorstellen nog een jaar blijven rusten, wij hebben dan meer ervaring opgedaan; thans kunnen wij de kwestie op haar beloop laten, in de hoop dat de partijgenooten met verstand en kracht zullen agiteeren. Het P. B. is overigens bereid om van advies te dienen wie het vraagt.

Leeuwarden komt er tegen op dat

Punt 43. (Afd. Leeuwarden en Arbeiders-Kiesvereniging.) Gekozen kamerleden, welke door de afd. S. D. A. P. of aangesloten kiesverenigingen kandidaat waren gesteld, storten van hun Kamer-inkomsten jaarlijks f 100 in het Verkiezingsfonds,

zal worden uitgesteld tot St. Jutmis. Maar het voorstel zal het volgend jaar weder op den beschrijvingsbrief worden gebracht.

De Voorzitter deelt mede, dat thans nog ter behandeling overblijven de voorstellen betreffende algemeen kiesrecht, onderwijs en protektie. De protektie wordt van de agenda afgevoerd; het onderwijs

wordt uitgesteld, maar aan het Partijbestuur wordt opgedragen in overleg met den referent, de S. D. Onderwijzersvereniging of S. D. onderwijzers, een commissie te benoemen die de taak zal hebben, haar in de ontworpen resolutie-Gerhard toegedacht, nl. het geheele onderwijsvraagstuk te overwegen en voorstellen te ontwerpen. Wat Gerhard dus voorstelt, wordt toch uitgevoerd.

A. H. Gerhard, referent, verklaart dat de S. D. A. P., dus doende, een lang gepleegd verzuim zal inhalen. Bovendien kan zij door krachtige deelname aan het onderwijskongres toonen, dat zij het groote belang van de zaak begrijpt. (*Applaus*).

De Voorzitter antwoordt, dat van den beginne af de Partij-sekretaris Van Kuijk in de commissie voor het onderwijskongres de S. D. A. P. heeft vertegenwoordigd. Van Kuijk deelt mede, dat binnen een paar dagen de oproep tot deelname aan de afdeelingen zal worden verzonden.

Het woord is thans aan Troelstra, ter inleiding van zijn resoluties betreffende Algemeen Kiesrecht. Zij luiden:

I.

Het Kongres der S. D. A. P.,

overwegende, dat de bestaande kieswet, die er op ingericht blijkt, de arbeidende klasse grootendeels van de stembus te weren, het aanzijn heeft geschonken aan eene Regeering en Kamer, die wel liefhebberen in sociale hervorming, doch door het verspillen van een derde deel der staatsinkomsten aan militarisme en hun vrees, om de kapitalisten te treffen, elke finantieele verbetering voor de arbeiders achterwege doen blijven;

van oordeel, dat geene werkelijke arbeidswetgeving kan tot stand komen, zolang niet de arbeidende klasse zelve, door invoering van algemeen kiesrecht en na een oordeelkundig gebruik daarvan, hare belangen in de wetgevende macht behartigt;

protesteert tegen het voorwendsel, als zouden de Regeering en de burgerlijke partijen daarom de verbetering van ons kiesstelsel laten rusten omdat door deze ter hand te nemen de sociale hervormingen zouden worden vertraagd, terwijl juist elke sociale hervorming buiten de medewerking der arbeiders zelve om, gevaar voor nieuwe benadeeling der arbeidersbelangen doet ontstaan;

eischt voor de arbeiders, die alle lasten dragen, hun eerste recht als staatsburger op, opdat het werkende volk van Nederland zich door middel eener zelfstandige arbeiderspartij den invloed, die de arbeidende klasse in den staat toekomt, kunne verzekeren;

betuigt, van nu af met alle wettige middelen een onvermoeiden en onophoudelijken strijd te zullen voeren voor de herziening der grondwet ter invoering van algemeen Kiesrecht.

II.

Het Kongres der S. D. A. P.,

overwegende, dat er verschillende arbeidersverenigingen en kombinaties van vereenigingen (Komitees, Bestuurdersbonden, Arbeidssekretariaten) in Nederland bestaan, die zich of uitsluitend, of onder meer, een doel hebben gesteld, dat niet zonder de hulp der wetgeving is te bereiken;

overwegende, dat Regeering en Wetgevende Macht zich thans meer dan ooit bezig houden met de regeling van zaken, in allerlei onderdeelen van het dagelijksch leven der arbeiders ingrijpende, als: ongevallenverzekering, regeling van arbeids- en rusttijden, wettelijke verhouding tusschen patroon en werkmans (arbeidsovereenkomst), leerplicht, inrichting der Kamers van arbeid, arbeiderspensionering, enz.;

van oordeel, dat deze onderwerpen zich bewegen op het terrein van de vakverenigingen, zoowel als van de politieke vereenigingen der arbeiders en deze organisaties dus genoodzaakt zijn, zich daarover te laten hooren en te trachten bij de totstandkoming dier zaken hun invloed te laten gelden; overwegende, dat zelfs onderwerpen als arbeiderspensionering zonder een krachtig optreden der georganiseerde arbeiders zelve, door de burgerlijke hervormers zoodanig zullen geregeld worden, dat, in ruil voor kleine voordeelen voor enkelen, de geheele arbeidende klasse duurzaam een last zal worden opgelegd;

meent, dat reeds hieruit voortvloeit het gemeenschappelijk belang van alle strijdende arbeiders-vereenigingen bij de totstandkoming van algemeen kiesrecht, het eenige middel, om den arbeiders direkten invloed te verzekeren bij de behandeling hunner algemeene en vakbelangen in de wetgeving;

wijst op de groote sociale beteekenis van het algemeen kiesrecht, dat voor de arbeiders geene politieke partijleuze mag zijn om het te verdeelen, doch hen juist moet aaneensnoeren wegens de groote economische arbeidersbelangen ter bevordering waarvan het onmisbaar is;

draagt het Partijbestuur op, alle arbeidersorganisaties op te roepen, zich met vereenigingen, die voor grondwetsherziening willen ijveren, tot één Komitee voor Algemeen Kiesrecht te verbinden, om de propaganda voor het Algemeen Kiesrecht zoo krachtig mogelijk te voeren.

P. J. TROELSTRA.

Troelstra zegt, dat het betrekkelijkerwijs gesproken overbodig is, een inleiding te houden over de voorgestelde resoluties. Principele tegenstand is niet aannemelijk, en het feit dat het ter hand nemen eener hernieuwde agitatie voor algemeen kiesrecht door 6 afdeelingen is voorgesteld, en dat een van de leden der Kamerfractie een motie heeft ingediend, waarbij de wenschelijkheid van de invoering van algemeen kiesrecht wordt uitgesproken, bewijst dat de overtuiging zich heeft baan gebroken, dat het oogenblik daar is om deze agitatie opnieuw aan te vangen. Spr. legt den nadruk op de omstandigheid waaronder het arbeidende volk deze zaak weder aanvaardt. Het onderwijs is verwaarloosd, is ons gezegd, maar noodlottiger is het, dat de kiesrecht-agitatie is verzuimd; algemeen kiesrecht is de voorwaarde voor de vruchtbaarheid van al onzen verderen arbeid.

Er heerscht verwarring in de burgerlijke partijen. De regeering zit met twee beenen in één kous; het burgerlijk konservatisme zit vast aan de hervormings-demokratie. Spr. wijst op het rapport der pensioencommissie, die een nieuwen last wil leggen op de schouders van den arbeider. Onvermijdelijk is het voor de vakverenigingen die zich voor staatspensionering hebben uitgesproken, om mede te werken ten einde dit te voorkomen. Hij herinnert aan de ontwerpen die betrekking hebben op den arbeidstijd en de arbeidsvoorwaarden, die thans aan de orde komen; de arbeiders zullen zien, dat deze zaken zoo worden geregeld, dat zij volstrekt niet overeenkomen met hun eischen, dat er nieuwe benadeeling der arbeiders door ontstaat. De beweging voor algemeen kiesrecht moet uit haar doodslaap herrijzen. Eenmaal is zij geweest het verbindingspunt der arbeiders; vak- en politieke vereenigingen hebben wij onder haar vaandel bijeen gezien. Een speech over verbroedering geeft niets; er moet een zaak zijn die de arbeiders verbroedert. Over algemeen kiesrecht kunnen allen het eens zijn, het is de gemeenschappelijke grondslag van allen

arbeid, het is niet ondergeschikt aan de economische vrijmaking der arbeidende klasse.

En laat het hier nog eens worden uitgesproken: het algemeen kiesrecht is niet alleen het verbindingspunt van de arbeiders in Nederland, maar ook van ons met de internationale arbeidersbeweging. Alleen als wij daarvoor getuigen, kunnen wij zeggen, in verbinding te staan met de arbeiders van alle landen. Nu twee derden van de nederlandsche arbeiders van het kiesrecht zijn uitgesloten, moet het derde gedeelte dat het heeft, het daarbij niet laten, maar juist daarin een prikkel zoeken, om het ook aan de anderen te bezorgen.

De kiesrechtagitatie kan alleen tot stand komen, indien het onze Partij mag — en spr. is zeker dat het zal — gelukken, de arbeiders van Nederland mee te krijgen. Laat ons dus in de eerstvolgende jaren onze krachten zoo weinig mogelijk verspillen. De eerste zorg van het Partijbestuur en der afdeelingen moet zijn om geen vergadering te houden, aan wier begin of einde niet de aanwezigen eraan worden herinnerd, dat wij nog steeds het algemeen kiesrecht missen. Geen nummer van de *Sociaaldemokraat* en van de provinciale bladen mag verschijnen, waarin niet op het algemeen kiesrecht wordt gewezen. De sprekers der partij moeten zooveel mogelijk ijveren voor algemeen kiesrecht, niet alleen sprekers als Vliegen en ik, die de politieke propaganda voeren, maar ook zij die de economische beginselen verbreiden, moeten er onvermoeid op wijzen dat de arbeiders in die beginselen het best worden opgevoed door den strijd om het algemeen kiesrecht. (*Applaus.*)

Er zijn nog andere sprekers, die den ethischen kant van het socialisme op den voorgrond brengen, die in onze partij de hoogere kracht zien voor de zedelijke vorming van den mensch. Voor hen is het algemeen kiesrecht een prikkel tot solidariteit, sterker dan veel spreken en sterker dan veel schrijven. (*Applaus.*)

Sprekers dus en propagandisten, van welken aanleg ook, en van welk uitgangspunt, laten wij voortaan allen spreken voor het algemeen kiesrecht. Laat ons de arbeiders opjagen naar dit opnieuw geplante vaandel, in vakverenigingen en politieke vergaderingen, in spoor, in tram, op stoomboot en in werkplaats en fabriek. Hier is een nieuw veld van lauweren voor de Nederlandsche arbeidersbeweging. Op dit veld is de Belgische beweging opgegroeid en heeft het anarchisme zijn levenskracht gelaten. (*Luide toejuichingen.*)

Spr. meent genoeg te hebben gezegd. Hij wil zijn woorden wijden, bekrachtigen, door den schim op te roepen van Lassalle en eenige woorden voor te lezen, die deze heeft geschreven voor de Duitsche arbeiders, en die nog heden gelden voor ons:

„Wanneer de wetgevende lichamen uit het algemeene direkte kiesrecht voortkomen, dan en slechts dan zult gij den Staat kunnen dwingen, zijn plicht jegens u te vervullen....

„Dan zult gij, de onbemiddelde klassen der maatschappij, het in elk geval alleen aan u zelf en aan uw eigen slechte keuze te wijten hebben, indien en zoolang de vertegenwoordigers uwer belangen in de minderheid blijven.

„Het algemeen kiesrecht is dus niet slechts uw politiek, maar ook

uw sociaal. grondbeginsel, de eerste voorwaarde van alle sociale hervorming.

„Organiseert u dus voor eene wettige en vreedzame, maar onvermoeide, voortdurende agitatie ter invoering van het algemeen kiesrecht.... Plant dezen eisch voort in iedere werkplaats, ieder dorp, elke hut.... Debatteert overal, dag aan dag, onophoudelijk, in openbare vergaderingen zoowel als in gewone bijeenkomsten over de noodzakelijkheid van het algemeen kiesrecht....

„Herhaalt dagelijks, onvermoeid, hetzelfde, steeds weer hetzelfde. Hoe vaker gij uwen eisch laat hooren, des te meer grijpt hij om zich heen, des te geweldiger wordt zijn invloed.

„Alle kunst om praktische gevolgen te bereiken, bestaat daarin, dat men zijne kracht telkens op een en hetzelfde punt bepaalt....

„Wanneer gij dezen eisch werkelijk onder dat deel des volks, dat de armere en onbemiddelde klasse vormt, hebt doen doordringen, dan zal men hem niet lang weerstaan....

„Dit is het vaandel, dat gij moet planten. Dit is het teeken, waarin gij zult overwinnen!” (*Luide toejuichingen.*)

De resoluties worden bij akklamatie aangenomen.

De Voorzitter: Hiermede is onze agenda afgehandeld.

Amsterdam (Fortuijn) brengt een woord van dank aan de toewijding van het Partijbestuur. Hij konstateert, dat het Kongres aan de hoogste aspiraties heeft voldaan, alleen de gemeenschappelijke maaltijd was meer gemeenschappelijk dan een maaltijd (*luid gelach*) en hij raadt aan, dien in het vervolg achterwege te laten. Hij dankt den Voorzitter voor zijn leiding.

De Voorzitter dankt de afd. Leeuwarden voor haar voorbereiding van het Kongres, in het bijzonder den Secretaris van de regelingskommissie (*applaus*), en spoort de partijgenooten aan, om met een onverschrokkenheid, een volharding, een hardnekkigheid als niet in den lande wordt geëvenaard, op te marcheerden ten strijde. Onze levenslust is jeugdig tot baldadigheid toe, het sociaaldemokratisch beginsel schenkt een levenskracht, die trots den druk van ons partikulier leven, ons de hoogste stemming weet te geven. Dat bewijst, dat wij nooit, nooit zullen worden overwonnen. Met een „Leve de Sociaaldemokratische Arbeiderspartij!”, waarmede allen juichend instemmen, sluit spr. het Kongres.

Het Kongres gaat onder het zingen van het Vrijheidslied uiteen.

Bijlage A.

Balans van den Brochurenhandel der

NAMEN DER BROCHURES.	Bij opening der boeken aanwezig.	Ontvangen in den loop des jaars.	Terug ontvangen.	Totaal te verantwoor- den.	Afgelev. met inbegrip der terugzending.	Nog in magazijn.
Brochure No. 1	3432	—	—	3432	2344	1088
" " 2	681	—	48	729	729	—
" " 3	1274	—	64	1338	1338	—
" " 4	442	1000	—	1442	1006	436
" " 5	2075	—	—	2075	2075	—
" " 6	—	3000	—	3000	1643	1357
Tot aanval en verdediging. . .	262	300	—	562	360	202
Het jaar 2000	108	—	—	108	106	2
Onze aarde zij een paradijs . .	857	—	40	897	897	—
Polemiek Vrijheid en Wijnen. .	150	140	1	291	291	—
Kiesrecht en Sociaaldemokratie .	207	—	—	207	201	6
Recht en Doodstraf	287	—	—	287	246	41
Hogerhuizen in de 2e Kamer . .	4432	—	117	4549	3022	1527
Atjeh in de 2e Kamer	6513	—	103	6616	1734	4882
Annemie	180	450	—	630	274	356
Belijdenis van Ds. Melchers . .	2228	—	—	2228	2228	—
Arbeidskerk	490	—	—	490	349	141
Arbeidersjaarboekje 1899 . . .	—	2975	104	3079	3014	65
Kapitalisme en Socialisme. . .	—	200	—	200	29	171
Staat van debiteuren	—	—	—	—	—	—
	23618	8065	477	32160	21886	10274

AANTEKENINGEN.

1. Eenige dubieuze posten tot een bedrag van f 26.41 zijn begrepen in de winst.
2. In de kolom terug ontvangen brochures zijn inbegrepen: overgevonden brochures.
3. In kas zijnde gelden . f 79.34
 Nog te vorderen: . . . 520.57½
 Nog verschuldigd: . . . 311.10
 Voordeelig saldo . . . 279.81½

De Penningmeester moet nog afdragen aan den brochurehandelaar de somma van honderd elf gulden, voor in April en Mei 1898 door hem ontvangen voor brochures, waaronder f 53.17 over het jaar 1897.

Soc. Dem. Arb. Partij over 1898-'99.

Waarde der te verantwoorden brochures.		Waarde der in magazijn zijnde.		Waarde der afgezondene.		Opbrengst in totaal.		Onkosten der expeditie enz.		Totaal der winst.	
Gld.	Ct.	Gld.	Ct.	Gld.	Ct.						
63	49	20	12	43	37						
8	85	—	—	8	85						
29	52	—	—	29	52						
50	41	15	26	35	15						
38	40	—	—	38	40						
76	22	34	47	41	75						
20	59	7	40	13	19						
11	34	0	20 ^s	11	13 ^s						
17	76 ^s	—	—	17	76 ^s						
10	15	—	—	10	15						
8	28	0	24	8	04						
—	—	—	—	—	—						
99	32 ^s	33	60	65	72 ^s						
328	86 ^s	239	22	89	64 ^s						
22	05	12	46	9	59						
5	57	—	—	5	57						
—	—	—	—	—	—						
249	95	5	20	244	75						
28	81	24	62 ^s	4	18 ^s						
—	—	—	—	—	—	f 1048	02 ^s	f 58	77 ^s	f 312	46 ^s
1069	58 ^s	392	80	676	78 ^s	f 1048	02 ^s	f 58	77 ^s	f 312	46 ^s

Gezien en accoord bevonden 26 Maart 1899.

A. J. DOORNBOS.
G. GOEDHARD.

FINANCIEEL VERSLAG van den penningmeester der Sociaaldemokratische Arbeiderspartij in
Nederland, over het boekjaar 1898-'99
Staat van Ontvangsten en Uitgaven.

*Nagezien en accoord bevonden door de Commissie,
den 26 Maart 1899.*

H. A. MINEUR.

206/1

Federatie Amsterdam S. D. A. P.

Aan de Leden.

PARTIJGENOOTEN !

In de huishoudelijke vergadering van de Federatie, gehouden op 12 December 1907, kwam het volgende voorstel van het bestuur in behandeling :

„De huishoudelijke vergadering benoeme een commissie tot onderzoek of onze organisatievorm voor Amsterdam herziening behoeft. Deze commissie zendt haar rapport daaromtrent, zoo noodig vergezeld van voorstellen, binnen 2 maanden aan het Federatiebestuur.”

Dit voorstel werd aangenomen, en in dezelfde vergadering werd een commissie benoemd, met opdracht aan het bestuur uit zijn midden twee leden aan te wijzen, die in de commissie zitting zouden nemen.

Door verschillende omstandigheden kon de commissie binnen den gestelden termijn haar rapport niet inzenden, maar eerst een maand later.

De hieronder volgende conclusies van de commissie zenden wij u toe, opdat gij vóór de vergadering er kennis van kunt nemen. Het rapport van de commissie dient als toelichting op deze conclusies.

In de eerstvolgende huishoudelijke vergadering wordt het rapport uitgebracht en de gestelde conclusies behandeld.

Waar de commissie hare zorg besteed heeft aan de samenstelling van het rapport en waar het federatiebestuur niet opziet tegen de kosten om u de conclusies vooraf toe te zenden, daar twijfelen wij er niet aan of gij zult allen uwe belangstelling toonen, door op de huishoudelijke vergadering — die nader zal aangekondigd worden — tegenwoordig te zijn.

Namens het Federatiebestuur :

TH. V. D. WAERDEN, Voorzitter.
G. H. PIETERS, Secretaris.

CONCLUSIES.

ORGANISATIE-VORM.

I. De Commissie meent, geen voorstellen te moeten doen tot terugkeer tot den ouden toestand van één afdeling, omdat zulk een terugkeer haar te eenenmale ondoenlijk lijkt.

II. Een meerdere samenvoeging van kleinere afdelingen tot grotere lijkt de Commissie ongewenscht.

III. De Commissie wenscht evenmin, dat het Federatiebestuur zal bestaan uit de besturen der afdelingen, of dat de federatievergaderingen zullen worden ingekrompen of vervangen door vergaderingen van de Besturen. (Op twee na algemeene stemmen.)¹⁾

IV. De oorzaak van de malaise in de Partij te Amsterdam ligt in geen geval in den vorm van de organisatie.

OORZAKEN.

I. Hoewel erkennende, dat de economische toestand van de Nederlandsche arbeiders invloed heeft op de kracht van de arbeidersbeweging hier te lande, ziet de Commissie daarin niet de hoofd-oorzaak van de malaise in de Partij te Amsterdam.

II. De hoofd-oorzaak hiervan ligt volgens de Commissie in het karakter, dat onze Partij in haar geheel sedert de laatste jaren heeft aangenomen. (Op één na algemeene stemmen.)

III. De verkeerde tactiek van de Partij, voornamelijk die van de laatste jaren, bestaat n.l. volgens het oordeel van de Commissie hierin, dat ze te veel den nadruk heeft gelegd op de parlementaire politiek, deze te veel als hoofdzaak beschouwt, terwijl die toch slechts één van de middelen in den strijd is. (Op twee na algemeene stemmen.)

IV. De wijze, waarop in het algemeen genomen *Het Volk* wordt geredigeerd, is naar het oordeel van de Commissie niet van dien aard, dat de arbeiders te Amsterdam in massa erdoor tot de Partij kunnen worden gebracht. (Aangenomen met zeven tegen twee stemmen.)

V. De Commissie is ook van meening, dat de wijze van bespreking der partij-geschillen van invloed kan geweest zijn op den groei van de Partij te Amsterdam. (Met vijf tegen drie stemmen.)

BIJZONDERE MIDDELEN.

De Commissie is van oordeel dat behalve door wegneming van voren-genoemde oorzaken de groei van de Partij te Amsterdam nog door de volgende bijzondere middelen kan worden bevorderd:

I. Den Amsterdamschen partijgenooten moet een meer bepaalden invloed op *Het Volk* worden toegekend, onverminderd de handhaving van het karakter van *Het Volk* als centraal orgaan van de Partij. (Op twee na algemeene stemmen.)

II. De afdelingen dienen het Federatiebestuur in zijn arbeid voor de theoretische ontwikkeling van de partijgenooten, die naar het oordeel van de Commissie een belangrijke factor is tot ontwikkeling van den sociaaldemocratischen strijdgeest, alleszins te steunen, vooral daar het Federatiebestuur in de laatste jaren daarmede zoo goed op weg is.

III. Kleine, populair geschreven soc. brochures behooren in voldoende aantal te kunnen worden verspreid.

¹⁾ De conclusies, waarbij niets staat vermeld, werden met algemeene stemmen genomen.

Amsterdam, April 1908.

Waarde Partijgenoot.

Hiermede komen wij tot U met het plan, tot oprichting van eene „Proletarische Ontwikkelings-Vereeniging”, ten doel hebbende, de leden onzer partij en andere arbeiders meer bekend te maken met de proletarische denkwijze, zooals die door Marx, Engels en Dietzgen en andere groote theoretici, wordt geleerd. De redenen, die tot het vormen van dit plan hebben geleid, kunnen in het kort aldus worden omschreven.

Ten 1ste. Bij een niet-onbelangrijk deel der partijgenooten is waar te nemen de behoefte, naar eene verduidelijking der marxistische leer. Als proletariërs voelen zij reeds intuïtief de groote beteekenis van het marxistisch denken voor den internationalen strijd, doch de diepere kennis, welke noodig is, om onder alle omstandigheden den geestdrift en den strijd lust voor het socialisme te behouden, ontbreekt hun. De dagelijksche strijd én om den broode én in de politieke- en vakvereeniging met al zijn eischen en werkzaamheden, maakt een grondig kennis-nemen van de proletarische wetenschap voor deze partijgenooten vrijwel onmogelijk.

Ten 2de. Omdat in de *propaganda* het marxisme vaak wordt misverstaan en den arbeiders dikwijls als verwerpelijk wordt voorgehouden (op christelijke of atheïstische gronden), terwijl de geschiedenis van de internationale arbeidersbeweging duidelijk aan het licht brengt, dat de kennis – en de aanvaarding van het marxisme, ten nauwste is verbonden aan den strijd – en denkwijze van het internationale proletariaat.

Ten 3de. De overweging, dat door deze partijgenooten en andere arbeiders, in de bekende vrijdenkers-vereeniging „De Dageraad”, niet meer wordt gevonden een zoodanige geestelijke bevrediging, welke leidt tot aansluiting.

Nu bestaat er wel reeds een aantal wetenschappelijk-socialistische, vertaalde, geschriften en, wordt wel-is-waar daarnaast, zoo nu en dan, in cursussen de marxistische leer

Tribune
in verband met
dagel. strijd -

geen
kerkje" X

gepropageerd, maar, behalve dat deze literatuur kan worden uitgebreid en het aantal van deze cursussen moet worden vergroot, dient de *behandeling* van *beide* propagandamiddelen thans, eindelijk, systematisch te geschieden. De wetenschappelijk-soc. literatuur moet beter worden (uitgegeven en) verspreid; de bijeenkomsten en cursussen, als door ons bedoeld, moeten geregeld, op bepaalde tijden, methodisch, plaats hebben.

De vereeniging tracht dus haar doel te bereiken :

- A. Door het houden van bijeenkomsten en cursussen, b.v. op elken Zaterdag- en Zondagmorgen, (eenigszins gelijk geschiedt bij „De Dageraad”).
- B. In verband met het in A genoemde, door het organiseeren van kleinere, besloten, cursussen van partijgenooten, om met hen vooral onze duitsche schrijvers te bestudeeren of bij deze studies leiding te geven. (Dit laatste voor hen, die nog niet goed met de Duitsche taal bekend zijn.)
- C. Het uitgeven, doen vertalen en verspreiden van uitsluitend wetenschappelijk-soc. literatuur.

De vereeniging wil eindelijk trachten, de proletarische denkwijze, als boven aangeduid, ingang te doen vinden.

Ten slotte stellen wij ons voor, dat aan het lidmaatschap der Vereeniging worde verbonden eene nader vast te stellen contributie.

Gaarne vernemen wij van U, of U in beginsel voor het oprichten van zulk een vereeniging iets voelt. In dit geval, zend ons dan Uw schriftelijk bewijs van instemming, opdat spoedig een bijeenkomst plaats hebbe, waarin de oprichting kan worden besproken.

Met vriendschappelijken groet

Uw partijgenooten,

D. BERREKLOUW.
JOHS. VISSCHER.
D. HUISMAN.
C. G. BAKKER.
A. VAN GOOL.

Correspondentie-adres : Kerkstraat 32.

Buitengewoon Congres van 1909.

STEMBRIEF voor een Verspreid lid.

Houder dezes, Verspreid lid der S. D. A. P., verklaart zich:

Vóór	}	besluit A van het Buitengewoon Congres, luidende:
Tegen		
Blanco ten opzichte van		

»De partij geeft een weekblad uit onder redactie van de partijgenooten ROLAND HOLST en WIBAUT.
Dit weekblad zal als bijblad worden verbonden aan *Het Volk*.
De redacteuren oefenen hun functie uit in geregeld overleg met de redactie van *Het Volk* en zij hebben daartoe, teneinde met *Het Volk* een goed geheel te vormen, ook recht van medespreken inzake den inhoud van het dagblad.«

Vóór	}	besluit B, luidende:
Tegen		
Blanco ten opzichte van		

»Het Congres spreekt als zijn besliste meening uit, dat het bovenstaande besluit tot gevolg behoort te hebben de opheffing van *De Tribune*.«

Vóór	}	besluit C, luidende:
Tegen		
Blanco ten opzichte van		

»Indien de partijgenooten, die *De Tribune* uitgeven, niet tot die opheffing bereid zijn, spreke het Congres als zijn meening uit, dat deze partijgenooten van het lidmaatschap der partij vervallen moeten worden verklaard.«

Opmerking: De formulering der Congresbesluiten is ongewijzigd gebleven; op grond hiervan dat een referendum beteekent de al of niet bekrachtiging van een Congresbesluit Het voorstel:

a. spreekt zich uit vóór de uitgave van het weekblad;

b. vóór de opheffing van *De Tribune*;

c. vóór het royeeren der partijgenooten, die op het Congres na aan-neming van punt a en b geen gevolg geven aan de uitspraak van het Congres.

Aanwijzingen: Is men **vóór** punt a, b of c, dan streept men de woorden **tegen** en **blanco** door.

Is men **tegen**, dan streept men de woorden **vóór** en **blanco** door.

Is men **blanco**, dan streept men de woorden **vóór** en **tegen** door.

N.B. Het biljet ongeteekend, doch in een omslag, waarop vermeld staat de naam van de(n) afzender(ster) en het woord: »referendum«, uiterlijk 7 Maart toezenden aan het Partijsecretariaat, De Genestetstraat 16, Amsterdam.

Amsterdam, 16 Februari 1909.

De Partijsecretaris: VAN KUIJKHOF.